

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xv. De Cognatione spirituali.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

ceptū, nisi & altera duo ad maiorem declarationem subdidicimus, non absurdum fore iudicauimus, hæc quoque duo postrema declarare. Maneat igitur, alio modo genera affinitatum esse dimetienda, quàm gradus: & gradus quidem affinitatis ex gradibus consanguinitatis illius dinumerari, à quo affinitatis causam & originem ducunt: genera verò ex personarū varietate & accessione propter carnis immixtionem interueniente variari.

DE COGNATIONE
spirituali,

TITVLVS XV.

Cognatio quoque spiritualis, vt supra indicauimus, non leue impedimentum nuptijs esse solet.

Cognatio autem spiritualis dicitur illud vinculum, quod ex eo contrahitur, dum quis alij munus baptismi, vel confirmationis impedit, seu dum impenderetur, ei tanquam pater afficit. Ex his enim duobus sacramētis tantum, Baptismo scilicet & Confirmatione, cognatio hæc contrahitur, quæ cognitionē naturalem in multis imitatur^a. Hęc autem cognatio inter tres personas primum initur, à quibus ad alias quoque earundem causa emanat: nam inter illum qui sacra-

^a Ab. in Rubri de cog. spir.

mentis augetur, & illum qui sacramentum ministrat, & illum præterea qui his solennibus sacramentum accipiente interuenit, tanquam eius tutelam suscepturus, qui compater vulgò appellatur, cognatio contrahitur præcipua: siquidem & sacramenti minister, & ille qui assistit, quò tutelam accipiat (quæ diximus vulgò compatrem appellari) baptizato, seu confirmato, pro patribus habentur. Quorum causa ad alios quoque fluit cognatio: nam eorundem ministri & tutoris seu compatris uxores antea cognitæ baptizato, seu confirmato, eorumque parentibus cognatione devincuntur: eorum verò filij solis baptizatis, vel confirmatis, non etiã eorum parentibus hac necessitudine iunguntur^b. Filij autem duorum compatrum, quorum nemo cognationi causam dedit, quæ inter eorum patres intercedit spiritualis, cognati inter se dici nõ possunt: ideoque matrimonium inter se contrahere non prohibentur, nisi consuetudine aliqua fingatur eos cognatos esse^c.

Si vir aut mulier filium proprium de sacro fonte etiam sciens susceperit, non tamen idcirco à se invicem separandi sunt, nec corporis potestatem alter alteri subtrahere potest^d: ne hæc tanquã ansam ad thori separationē alter eorum aucupetur.

Quam-

^b gl. ca. 1. in fi. co. tit. in 6. Abb. c. Martinus. col. fi. extr. co. in fi.

^c c. 2. extra. cod.

^d c. 2. extra. cod.

Quamvis non plures, quàm vnus vir, vnâquē mulier accedere debeant ad suscipiendum de baptismo infantem, si tamen plures accesserint, cognatio inde contrahitur, matrimonia cōtrahenda impediens, ac etiam pōst contracta dissoluens.

De confirmatione insuper, quantum ad hoc, idem iudiciū est habendum^a.

Per Catechismum quoque, qui Baptismo tanquam exordium est, cognatio hæc inducitur, per quam contrahendum matrimonium impeditur, per eam tamen matrimonium contractum postea non separatur^b.

Postremò sciendum est, hanc cognationem ad nepotes non extendi.

III.

DE IVDICIIS.

Et hæc de Sacramentis hæcenus dicta sufficiat: nūc ad quartam, eandemque vltimā nostri instituti partē accedamus, quæ est de iudicijs.

DE IVDICIIS,

TITVLVS XVI.

Iudicium, est actus trium personarum in iudicio contendētium^c: quod vel coram Ordinario, vel coram delegato exercetur. Sed & Arbitria ad instar iudiciorum sunt redacta^d.

Et aliud est iudicium summarium, aliud ordinarium, de quo infra.

Item aliud est possessorium, aliud petitorium. Petitorio quidem iudicio agitur de rei dominio & proprietate. Possessorio agitur de possessione: idq; tribus ferè modis, vel vt retineatur, vel vt quæatur, vel vt recuperetur possessio. Et cum super possessorio & petitorio simul est actum, vtrumque vna sententia terminari debet: sed licet in pronunciando sit possessio præmittenda, in executione tamen debet proprietas prævalere^e.

In iudicio ordinario sic proceditur: nam in primis actor libellum iudici offert in scriptis reo citato reddendum, cum quo litigaturus est^f. Citatio enim in omni actu, quo præiudicium inferri possit, necessaria est, adedò vt nullatenus tolli possit^g, cum sit iuris naturalis. In libello actor suū, iudicisq; nomen, & rei conventi comprehender, remque petitam, & petēdi causam^h. Non tamen actionis nomen hoc iure est necessariò in libello exprimendum, etsi aliud Cæsareę leges decernāt, sed satis fuerit simpliciter, & purè factum ipsum & rei veritatē proponiⁱ. At si in hoc quoq; peccatū fuerit, reus erit à iudicij obseruatione absoluendus, seruata actori potestate aptius agēdi^k.

Nn 3

^a c. fin. in 6.

^b c. p. in 6.

^e c. cām dilectus. de cau. poss.

^f c. offeratur. 3. q. 3.

^g de. pastoralis. de re in.

^h c. 1. ubi gl. de libell. obla.

ⁱ c. dilect. de iudic.

^k c. examinata. de iudic.

^a Doct. in Ru. extra. cod.

^d l. p. de ar.